

1.3 ಫಾನಗಳು ಮತ್ತು ಫಾನಮೂಲಗಳು:

ಫಾನ ಎಂದಾಗ ನೆನಪಾಗುವುದು ಉದ್ದ ಅಗಲ ಮತ್ತು ಎತ್ತರ ಎನ್ನುವ 3 ಅಳತೆ ಪ್ರಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸಮಾಗಿರುವ (ಉದ್ದ = ಅಗಲ = ಎತ್ತರ) ವಸ್ತು.

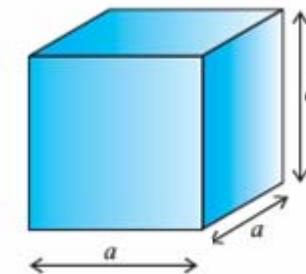
ಒಂದು ಫಾನಾಕೃತಿಯ ಗಾತ್ರ = ಉದ್ದ * ಅಗಲ * ಎತ್ತರ. (ರೇಖಾಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿದ್ದೇವೆ.)

ಒಂದು ಫಾನವು ಸಮಾನ ಉದ್ದ, ಅಗಲ, ಎತ್ತರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

$\therefore$ ಒಂದು ಫಾನದ ಗಾತ್ರ(ಫಾನ ಫಲ) = ಉದ್ದ * ಉದ್ದ * ಉದ್ದ = $(ಉದ್ದ)^3$

ಇಲ್ಲಿ a ಯೂ 1,2,3 ಆದಾಗ ಅದರ ಫಾನ ಫಲ ಕ್ರಮವಾಗಿ $1*1*1 = 1$,

$2*2*2=8$, $3*3*3=27$ ಆಗುತ್ತದೆ

1, 2, 3, 4... ಗುಂಟಿಗೂ ಮತ್ತು 1, 8, 27, 64 . . . ರ ಗುಂಟಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ಏನು?

ಮೊದಲ ಗುಂಟಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಅದರಿಂದಲೇ ಮೂರು ಭಾರಿ ಗುಣಿಸಿದಾಗ ಎರಡನೇ ಗುಂಟಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಫಾನಗಳನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಫಾನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಯಾವುದೇ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು 3 ರ ಫಾತಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು. ಇವು n^3 ರೂಪದಲ್ಲಿವೆ.

n^3 ಎಂಬುದು n ನ ಫಾನವಾದರೆ, n ಎಂಬುದು n^3 ದ ಫಾನಮೂಲ. ಫಾನ ಮೂಲವನ್ನು $\sqrt[3]{}$ ಸಂಕೇತದಿಂದ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, 1,2,3,4 ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ 1, 8, 27, 64 ರ ಫಾನಮೂಲಗಳು.

ವ್ಯಾಖ್ಯಾ: ಸರ್ವಸಮಾದ ಮೂರು ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಗುಣಲಭಿವಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಆ ಸಂಖ್ಯೆಯ 'ಫಾನ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

1.3 ಸಮಸ್ಯೆ 1 : ಒಂದು ಘನದ ಒಂದು ಬದಿಯ ಉದ್ದ್ವ. 7ಸೆ.ಮಿ. ಆದರೆ ಅದರ ಗಾತ್ರ ಕಂಡುಹಿಡಿ.

ಪರಿಹಾರ:

$$\text{ಘನದ ಗಾತ್ರ} = (\text{ಉದ್ದ್ವ.})^3$$

$$\therefore 7\text{ಸೆ.ಮಿ} \text{ ಅಂಚುಳ್ಳಿ } \text{ಘನದ ಗಾತ್ರ} = (7)^3$$

$$= 7 * 7 * 7 = 343 \text{ ಘನ ಸೆ.ಮಿ}$$

1.3.1 ಅಪವರ್ತನ ವಿಧಾನದಿಂದ ಘನಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು:

1.3.1 ಸಮಸ್ಯೆ1 : 42,875 ರ ಘನಮೂಲ ಕಂಡುಹಿಡಿ.

ಪರಿಹಾರ:

42875ರ ಅಪವರ್ತನಗಳು: 5,5,5,7,7,7

$$\therefore 42,875 = 5 * 5 * 5 * 7 * 7 * 7 = 5^3 * 7^3 = (5 * 7)^3$$

$$\therefore \sqrt[3]{42875} = 5 * 7 = 35$$

1.3.1 ಸಮಸ್ಯೆ 2: 432 ನ್ನು ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ಘನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅದಕ್ಕೆ ಗುಣಿಸಬೇಕಾದ ಅಥವಾ ಭಾಗಿಸಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಂಡುಹಿಡಿ.

ಪರಿಹಾರ:

$$432 = 3 \times 3 \times 3 \times 4 \times 4 = (3)^3 \times (4)^2$$

ಇಲ್ಲಿ ಅಪವರ್ತನ 4 ಎರಡೇ ಬಾರಿ ಬಂದಿದೆ.

1. ಈಗ ನಾವು 432 ನ್ನು 4 ರಿಂದ ಗುಣಿಸಿದರೆ, $432 \times 4 = (3)^3 \times (4)^3 = (3 \times 4)^3$ ಬರುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ 432 ನ್ನು 4 ರಿಂದ ಗುಣಿಸಿದಾಗ ಅದು ಒಂದು ಪೂರ್ಣಘನ (1728) ಆಗುತ್ತದೆ.

2. ಈಗ ನಾವು 432ನ್ನು 16 ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ, $\frac{432}{16} = 3^3$ ಬರುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ 432 ನ್ನು 16 ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ, ಅದು ಪೂರ್ಣಘನ (27) $= 3^3$ ಆಗುತ್ತದೆ.

1.3.1 ಸಮಸ್ಯೆ 3: ಒಂದು ಘನ ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ನೀರು 1 ಗ್ರಾಂ ತೊಗಿದರೆ, ಒಂದು ಘನ ಮೀಟರ್ ನೀರಿನ ತೊಕವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಪರಿಹಾರ:

$$1 \text{ ಮೀಟರ್} = 100 \text{ ಸೆ.ಮಿ}$$

$$1 \text{ ಘನ ಮೀಟರ್}$$

$$= 1 \text{ ಮೀ} * 1 \text{ ಮೀ} * 1 \text{ ಮೀ} = 100 \text{ ಸೆ.ಮಿ.} * 100 \text{ ಸೆ.ಮಿ.} * 100 \text{ ಸೆ.ಮಿ.}$$

$$= 10,00,000 \text{ ಘನ ಸೆ.ಮಿ.}$$

$$1 \text{ ಘನ ಸೆ.ಮಿ. ನೀರಿನ ತೊಕ} = 1 \text{ ಗ್ರಾಂ}$$

$$\therefore 1 \text{ ಘ.ಮಿ.} = 10,00,000 \text{ ಘ.ಸೆ.ಮಿ. ನೀರಿನ ತೊಕ} = 10,00,000 \text{ ಗ್ರಾಂ}$$

$$= 1000 \text{ ಕೆ. ಗ್ರಾಂ}$$

